

Verstild verleden (30)

Bron: Archiefmuseum Stad Appingedam

In de omgeving van Appingedam waren aan het begin van deze eeuw nog verschillende molens te vinden. Bijna alle molens stonden langs het Damsterdiep. Al eerder, in *Verstild verleden (2)** werd aandacht besteed aan Tjamsweer, een plaatsje even ten westen van Appingedam. Hedentendage staat er nog altijd het restant van oliemolen *De Eendragt*. Op de in *Verstild verleden (2)* afgebeelde foto stond de fotograaf met de rug naar *De Eendragt* en foto-

grafeerde richting het oosten. In beeld kwamen de molen van polder Dijkhuizen, de oliemolen van Abel Makken en de houtzaagmolen van Mulder. De fotograaf van de nu afgedrukte foto fotografeerde richting het westen, maar weer geen spoor van *De Eendragt*.

Op zich is de nu afgebeelde foto een zeer merkwaardige. Twee molens staan ontweekt, de middelste molen is zo te zien nog bedrijfsvaardig. Toch

* H.A. Hachmer, *Verstild verleden (2)*, in *Zelfzwichter* no. 66, juni 1992, p. 15/16.

niets bijzonders zou u zeggen. Begin deze eeuw werden er immers wel meer foto's van molens in onttakelde toestand genomen? Inderdaad, dat is waar, maar het vreemde aan deze foto is dat de op de foto onttakelde molens de nog bedrijfsvaardige molen overleefden.

De middelste molen is namelijk de in Verstild verleden (2) afgebeelde houtzaagmolen van Mulder. Deze aan de Stadsweg te Tjamsweer staande molen werd in 1900 gesloopt en herbouwd te Onderdendam voor de familie Koops. We kunnen de foto dus dateren voor 1900. De onttakelde molen rechts is een andere bekende, de olie- en pelmolen van Abel Makken. Deze molen werd in 1909 gesloopt en overgebracht naar Lattrop. Links op de voorgrond zien we een eveneens onttakelde

molen. Het is de in 1763 gebouwde oliemolen *De Duivevlugt* van J. Ritsema. Deze molen stond nog net op het grondgebied van Appingedam. In 1903 werd *De Duivevlugt* gesloopt en overgebracht naar Moerdijk.

Zijn de slopers op deze foto dan al aan de gang? Waarschijnlijk niet. Zowel de molen van Abel Makken als de molen van Ritsema werden kort voor de eeuwwisseling voorzien van zelfzwichting en bleven tot kort voor de sloop in bedrijf. Oliemolen *De Duivevlugt*, links op de voorgrond, ziet er dan ook nog goed onderhouden uit. Met grote waarschijnlijkheid is de foto genomen op het moment dat beide molens werden voorzien van zelfzwichting. Alle verbeteringen ten spijt verdwenen beide molens toch nog uit het landschap.